Ч. 19. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem Львів, 13. травня 1928. Почтову належитість заплачено гуртом Рік II.

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів, вулиця Льва Сапіги ч. 26, I. пов.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з. 50 сот. Місячно 1 зол.

ЗА КОРДОНОМ: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

Замах на члена совітського посольства

В Варшаві на члена совітської торговельної місії Лізарова виконав замах 23-літний Юрій Войтіховський. Лізаров їхав самоходом. До самоходу прискочив Войтіховський і два рази стрілив з револьверу до Лізарова і ранив його легко в руку. По тім учинку скрився в російській бібліотеці для еміґрантів. Тут арештував його комісар поліції, який будучи свідком замаху, пустився за Войтіховським на здогін. Войтіховський зізнав, що большевики вбили його батька, російського полковника та вимордували всю його родину. Уважаючи Лізарова за ворога Росії, рішив пімститися на ньому. Поліція перевела численні арештовання в кругах російських еміґрантів.

Совітська нота до Польщі

Совітський посол у Варшаві Боґомолов зложив у міністерстві заграничних справ ноту (урядове письмо) від совітського уряду в справі замаху на Лізарева. Нота підчеркує, що замах був звернений проти Боґомолова, та що довершено його з рамени російської терористичної, протибольшевицької орґанізації, яка розвивається в польській державі. Дальше в письмі цім є поставлений закид, що Польща не сповнила совітських жадань, поставлених по убийстві совітського посла Войкова. А саме, що Польща не видалила зі своїх границь найбільше діяльних терористів-еміґрантів, яких список був доручений польському урядови, а на якому був поданий також і виконавець замаху на Лізарева — Войтіховський. Замах на Лізарева вказує, що Польща нічого не вчинила, щоби розвязати згадану терористичну орґанізацію, якої істновання в Польщі становить небезпеку для польсько-совітських взаємин.

Нота кінчиться словами: Уважаю необхідним виразити в як найрізкійший спосіб протест проти безділности польських властий відносно діяльности біло-еміґрантської терористичної орґанізації на польській території, яка має за ціль приготовляти і виконувати замахи на життя представників радянського Союза в Польщі. Про довершений замах повідомив я свій уряд і по одержанню від нього вказівок позволю собі ще раз вернути до цеї справи.

Новий присуд

В процесі проти 15 українським студентам із Покуття, який тревав 8 днів, запав присуд. Судді присяжні відкинули відносно всіх обжалованих заміт державної зради. Натомість більшістю голосів затвердили заміт саботажу відносно 6 обжалованих. На тій основі трибунал засудив: Бажанського і Ґеника на десять місяців тяжкої вязниці, Піка на шість, Балицького, Ґорука і Бачинського на пять місяців. Прочих обжалованих звільнено від вини і кари. По зачисленню слідчої вязниці остали в тюрмі лише Бажанський і Ґеник.

Вільно женитися без дозволу

З днем 1-го травня увійшло в життя розпорядження польського мін. військових справ, яким дозволено всім новобранцям до польського війська, свобідно женитися. Це розпорядження зносить дотеперішні приписи, які вимагали дозволу дотичної польської команди корпусу, на женячку новобранця.

Обкрадений король

При вїзді афґаністанського короля на совітську землю, якісь большевицькі „спеціялісти“ вкрали йому з ваґону дві скрині з королівськими одягами. Мовляв, най знає буржуй цар, що таке комуна.

Совітський достойник перед судом

Перед найвищим судом Рад. Росії в Симферополі (суд переїхав спеціяльно туди з Москви) відбувається саме процес проти б. голови Центр. Вик. Комітету Кримської Республики Ібраґімова, якого обвинувачують у низці вбивств і грабіжей. Ібраґімов, будучи головою цеї найвищої рад. установи, був рівночасно головою грабіжницької банди, яку вряди-годи піддержував державними грішми. Він має також на своїй совісти низку вбивств.

Тепер большевики судять його та стараються всю діяльність Ібраґімова звязати з т. зв. „білоґвардейським рухом“. В цей спосіб хотять вони вибілити кримінальний характер цієї скандальної афери.

Вся кримська афера свідчить наглядно, які чорні типи сидять у передових рядах большевиків.

Зі селянських гараздів на Вел. Україні

Харківський часопис „Красная Армія“ подає, що жовніри червоної армії одержують масово листи від своїх родин з Вел. України, де селяне жалуються на господарську політику большевиків на селі. Селяне пишуть у своїх листах, що большевики відбирають від них весь минулорічний хлібний збір, що селянам оставляють всього по одному пуді збіжжа на особу, та що на селі нема цілком зерна для засівів.

Часопис пише з обуренням, що авторами цих листів є селяне — багачі (кулаки) та домагається покарання авторів, які сіють цим робом невдоволення в армії.

Японці в Китаю

В сутичках із Китайцями в Тсі-Нан-Фу впало 12 японських жовнірів, а 30 віднесло рани. Також убито 12 цивільних Японців, між ними пару жінок. Число ранених ще не устійнене. До Сінґ-Тао прибула значна підмога японських військ. До Тсі-Нан-Фу причалило 6 американських підводних суден. Вказує це на доволі поважне положення на Далекому Сході.

Ураґан на Україні

З Вел. України доносять, що в останніх днях шалів там гураґан. Близших відомостей про наслідки гураґану нема.

Саме в час цієї повітряної бурі перейшли півднем України ці хмари вульканічного диму(?), що впали відтак на Буковині та в Галичині. Як інформують з приграничних місцевостей, маси вульканічного пороху (?) впали також в околиці Камянця Подільського.

Горе православної Церкви на Радянщині

(—) Схизматицька Церква т. зв. Тихонівська, що її головою є тепер митрополит Нижнього Новгороду, Сергій, переживає дальше важкі хвилі. Митрополит Сергій, як відомо, погодився з більшовиками. Та це нінащо не здалося. Вскорі вже по проголошенні загоди ви явилося, що більшовики й не думають привернути Церкві можности спокійного розвитку та діяльности.

Ба що більше, ця загода не тільки, що не принесла успокоєння, але ще більше причинилася до розєднання в православній Церкві. Заразісько по появі першого послання митрополита Сергія багато епископів заявило, що не погоджуються з ним. Відкинуло згоду з більшовиками також духовенство тай вірні. Як подає більшовицька „Красная Газета" це послання не відчитано ще доси більше як у 90 відсотках парохій.

Митрополит Сергій найшовся в відокремленні, але зате під сторожким оком Д. П. У. (чрезвичайки). Коли так митрополит не найшов прихильників ні в епископів, ні в священиків, ні в вірних, то само собою остало йому одно: опертися на більшовицькій владі. І ось на передодні десятиліття жовтневої революції Сергій та його патріярхальний синод знову зазначили прилюдно своє відношення до більшовицької влади. Дня 21. жовтня 1927 р. видано до духовенства розпоряд, підписаний митрополитом Сергієм та предсідником синоду, серпухівським епископом теж Сергієм. Цей розпоряд наказує молитися в часі прилюдних богослужень за радянську владу.

Православне населення в деяких місцевостях, де священики моляться за радянську владу, насильно домагалося, щоб священики закинули цей сором. Із цего приводу прийшло до крівавих сутичок. І так. пр. в Серпухові під Москвою побили навіть згаданого в горі серпухівського епископа Сергія. Били його й волочили по снігу за саму тільки пробу відчитання в соборі розпоряду про молитви за радянську владу в часі богослужень.

Безлад у православній Церкві, що зростав із дня на день, змусив митрополита Сергія та його синод видати друге з черги послання до вірних, щоб скріпити свій авторитет, що хитається. Сергій наново описує, як він обняв владу над Церквою, наново говорить про свою прихильність радянському правительству та про це, що це прихильне відношення витворили для церковного проводу сприятливі умовини розвитку. Наприкінці зазначує послання, що в православній Церкві велике безладдя й завзиває епископів, духовенство й вірних до праці над усуненням лиха.

Та й це послання не принесло успокоєння. І тепер митрополит не найшов підпертя ні в епископів, ні в духовенства, ні в вірних. Епископ і церкви відпадали від нього дальше. Митрополит Сергій узявся карати цих, що відпадали, відбирав їм становища та припинював в урядуванні. Такі кари стрінули чимало достойників. Петербурський митрополит Йосиф, якого дуже поважають вірні, не хотів підчинитися митрополитові Сергію. За це Сергій заборонив йому сповняти духовні служби, а більшовицька влада вислала його з Петербурга. Вірні внесли проти цего рішучий протест. Управу петербурської митрополії взяв сам митрополит Сергій, та вікарії петербурської дієцезії епископи Дмитро й Сергій не признали враз із вірними його влади. Відпало теж від нього багато церков у дієцезії. Дня 26 грудня м. р. оба згадані вікарії повідомили митрополита Сергія, що зривають із ним церковну спільноту. Сергій засуспендував їх і визначив їм реченець, до якого мали впокоритися. Оба епископи не тільки не послухалися Москви, але ще й зайняли петербурський собор і дальше сповняли обовязки. Тоді Сергій видав розпоряд, яким усунув обох вікаріїв з їх становища та віддав їх під епископський суд. Там прийшло до нового великого розколу православної Церкви.

Таке діється й по інших дієцезіях. Безладдя й бунт у православній Церкві ростуть із кожним днем. А більшовики, хоч ніби підпомагають митрополита Сергія, в дійсности радіють із цего безладдя, посміхаються в своїх часописах із митрополита Сергія що дальше сприяє ширенню безбожности.

І є там таке диво, що народ горнеться до Церкви, побожність у народі зростає й кріпне, але сама православна Церква навіть у верхах своїх струпішіла й валиться в безладі. Воно й не диво! Нема на цій церкві благословенства Господнього, бо відірвалася вона від єдиної католицької, зірвала для людських цілей. Хто чим воює, від цего й гине. Церква, що повстала з бунту, від бунту й гине, розпадається. Та на жаль і в нас у Галичині найшлися відступники, що переходять у цю струпішілу вже схизматицьку Церкву. І приносять цим не тількп собі, спасенню свойому, але й усему народові великі шкоди. Тому всі щирі католики мусять остерігати наш нарід перед цмм лихом.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

Гетьман Богданко

Історичне оповідання.

— Коли так, то й гарно — каже батько кошовий — хай Богданко веде вас, товариство січове.

Кинулися за Богданком. Тут був і вже його нема. Знає козак Богданко січові звичаї. Як тільки почув своє ймення, зараз вийшов із круга тай у свій курінь подався.

Пішов у курінь Богданків побратим Покотило, пішло з ним і інших кількох приятелів Богданкових.

— Ходімо, приведемо Богданка перед братство січове!

Увійшли в курінь, а козак Богданко сидить на лаві, мов нічого не відає, не знає...

— Ходи, брате Богданку, — каже Опанас — отаманом хоче мати тебе товариство січове...

А козак Богданко буцім то нічого не знає:

— Мене отаманом? Чиж нема в Січі кращих лицарів від мене! Не гідний, не достойний я такої високої почести! Єсть старші, досвідніщі від мене між лицарством січовим.

— Може й є! — на це Опанас.— Та воля така січового товариства, щоб ти бів його! Не ялося противитися волі товариства!

— Не ялося, не ялося! — говорять інші козаки.

— Ні, не гідний я отаманувати, не здатний я на отамана!

— Видно, що здатний ти, коли товариство бажає тебе мати отаманом — каже Опанас.

— Не піду я перед товариство — наче борониться ще Богданко.

— Не підеш? А ось побачимо! Опанас йому в відповідь. — А нумо, братці, берімте його, впертюха, попід пахи та ведімо перед товариство. А щоб знав як волю товариства шанувати добре його по дорозі буханцями та штурханцями частуйте!

І схопили товариші козака Богданка попід пахи тай не ведуть а несуть таки його на майдан. Він усе ще опирається їм, а вони його буханцями частують то в боки то в спину. А вже найбільше частує його ними побратим Опанас — так по щирости:

— Іди, бісів сину, коли товариство зове тебе!

Привели Богданка на майдан перед товариство:

— Ось вам, товариство славне, козак Богданко! Він опирається, не похочує, та не посміє опертися волі всего братства січового — каже Опанас. А кошовий отаман питає:

— Козаче Богдане Ружинський, усе братство січове хоче мати тебе отаманом похідним, чи згоден ти з волею братства?

Тричі кланяється козак Богданко кошовому отаманові й усій старшині січовій і по тричі в три стороні всему братству січовому:

— Не гідний, не достойний я, славне товариство почести такої, не здібний я вести вас у похід! Єсть між вами чимало здібніших, достойніших від мене молодого та недосвідченого! Я товариство славне домонтарем уже за довго був, лицарське ремесло призабув.

— Не забув, не забув, песький сину, — гуде товариство. — Ти наш отаман, більш ніхто. Кажи, приймаєш, чи ні.

І знов питає в нього кошовий:

— У друге питаю тебе, козаче Богдане Ружинський, чи годишся бути отаманом похідним?

І знову кланяється козак Богданко старшині й братству січовому й знову каже:

— Не гідний я й нездатний на отамана похідного.

А все товариство гуде:

— І гідний і здібний ти! Веди нас на бісурмена!

— У третє питаю тебе, чи приймаєш-

Свята Унія

X. Що сталося з вічем князя і що зробило те віче?

Тогож дня наші владики, оповістили засуд на позбавлення епископства Балабана і Копистенського, а грека Никифора і всіх учасників віча, котре відбулося рівночасно у протестанськім домі, виклято з церкви. Засуд цей подали до відома учасникам того віча.

На вістку про се, віче під проводом князя ухвалило писемний протест такого змісту:

„Ми сенатори, достойники, урядники і лицарі, а також і духовні релігії грецької, довідалися нині, що Ви заключили угоду між грецькою а римською Церквою разом з Митрополитом і кількома владиками. Ми їх вже за той проступок усунули з уряду і правом духовним (!) позбавили всіх достоїнств, бо робили се без нашого відома... Тому спротивляємося сему... Будемо всіми силами спомагати своє рішення і те саме будемо просити Його Величество Короля (польського). Сей наш спротив посилаємо до берестейського города (до маґістрату міста), щоби вписали його в тамошні книги.

Писано в Берестю дня 9. жовтня 1596 р. ст. ст.“

Отсей протест цікавий тим, що в нім, як у краплинці води відбивається вся ріжниця світогляду східного, котрий виріс на византийськім хаосі, як також византийське крутійство. На самім переді протесту згадано світських людей, а не духовних (Ми сенатори). Народу, котрий вони весь час бунтували, навіть не згадиють, не тільки тому, що той нарід на їх очах взяв масову участь у торжественнім проголошенню унії, але й тому, що ті пани всю руїну робили для заспокоєння своєї амбіції, а не для упорядковання церкви того нещасного народу, котрий лише до бунту взивали.

Дальше цікаве в тім протесті се, що вони, ті світські сенатори й урядники Польщі, приписували собі „право“ усувати епископів і то за те, що ті „неслухали“ їх у церковних справах, хоч повинно бути як раз навпаки.

Дальше цікаве очевидно крутійство, в котрім пишуть, що унію доконано „без їх відома“ хоч цілі роки з ними говорили про те наші владики, хоч еще таки день перед сим актом дискутували в тій справі і хоч сам князь Острожський перший переговорював у справі унії з римськими леґатами.

Вкінці цікаве й те, що ті ніби революціонери дуже запобігали ласки в польського короля, хоч закидали се своїм противникам.

Того самого дня Митрополит і Епископи наші видали збірний Пастирський лист до нашого народу і в нім повідомили нарід про довершення унії та про все, що зробили на Синоді.

А віче наших бунтівників вислало делеґацію до послів польського короля зі запитом: „що є волею короля“? Потому вислало віче ще одну делеґацію вже до самого короля. В інструкції, яку віче дало тій другій делеґації, написано, що й вони хотілиб унії, але вони не можуть її приняти, бо вони хотіли6, щоб їх Церква мала за голову самого Ісуса Христа а не Папу Римського, як того хоче католицька Церква.

Розуміється, польський король, котрий і так великої влади не мав, був зовсім безсильний супроти такого домагання віча панів сенаторів і урядників в Берестю. Ціле те віче закінчилось дійсним скандалом. Самого президента того віча, грека Никифора, котрий удавав заступника неістнуючого тоді царгородського патріярха і мав зі собою фальшиву „грамоту“ зловлено, як турецького шпіона й аґента. З одноголосного засуду його на тюрму, можна вносити, що докази на те, що він був турецький шпіон, мусіли бути дуже сильні й очевидні, бо інакше судді булиб боялися князя Острожського, котрий міг пімститися на них, як не зараз, то потому. Сам канцлер Польщі, Замойський, обжаловував того грека. Князь Острожський боронив його промовою, але на вирок не ждав, тільки вийшов перед кінцем розправи зі сенату. За ним вибіг князь Радивил і робив йому надію на випущення того грека очевидно задля особи князя. Але гордий Острожський крикнув: „Нехай його зїсть король“ і не вернувся.

Того грека замкнули у вязниці в Мальборґу, де він по якімсь часі й помер.

З такими аґентами бравсь князь Острожський „поправляти“ Церкву і навіть св. Тайни.

З церковних справ

Протести проти звірств Калєса в Мехіку.

Довгий час цілий світ мовчав на нечувані переслідування католиків у Мехіку. Щойно в послідних часах державний уряд Канади вніс різкий протест, жадаючи від Калєса припинення різні католиків та загрозив зірванням диплоьматичних зносин. Примір Канади став кличем до піднесення через цілий католицький світ протестів проти мехіканському теророви. Великі протеста, цийні віча відбулися в Англії, Ірляндії-

---

ся отаманувати славному козацтву січовому, військові славному запорожському в походи на бісурмена?

— Коли така рішуча воля братства січового, лицарства славного християнського, то я корюся його волі й приймаю вибір на похідного отамана — відповідає князь Богданко й тричі кланяється старшині й по тричі в три сторони товариству січовому.

І говорить кошовий отаман Клим Сокольський:

— Козаче Богданку Ружинський. Великою честю надїлило тебе братство січове, але й обовязки великі вложило на тебе. Які знаєш гаразд сам, тож не буду пригадувати тобі. Ведиж славне лицарство січове в похід на бісурмена по славу й честь лицарськую й хай тобі Всевишній допоможе багато бранців, невольника християнського визволити з бісурменської неволі та без страт великих у славі та в честі та ще й із добичею чималою в Січ матір повернути.

— Як Бог милосердний допоможе, як Його свята воля така буде, то й вернемо, а буде Його свята воля, щоб ми згинули за віру християнську, то згинемо по лицарськи — сказав твердо похідний отаман Богданко Ружинський.

— Славно, славно, — загуло, загреміло товариство кругом.

Ці, що були найблизче князя Богданка, підхопили його на руки тай понесли.

— До Гасан Баші, до Гасан Баші! — греміло кругом.

І понесли князя Богданка на січовий базар за окопи, де були побудовані крамниці й шинки. Цей базар звали запорожці Гасан Баша, або скорочено Шанбаш.

Сунуло все товариство за гуртом, що ніс князя Богданка.

Знає князь Богданко, чого товариство січове бажає:

— Гей, шинкарі, виточуйте бочки з медом та з горілкою — крикнув князь Богданко — хай січове братство перед походом погуляє собі, а то в поході ніколи не буде! Викочуйте, я плачу!

І повикочували шинкарі повні бочки меду та горілки, повиносили закусок усяких чимало!

— Їджте й пийте та веселіться, товариші! — каже князь Богданко Ружинський. — Це тільки сьогодні, бо завтра вже беремося до роботи, треба приготовити чайки: старі понаправляти й нові побудувати, треба самопали вичистити, шаблі погострити, куль і стрілива наготовити. Сьогодні веселість, забава, а завтра забаві шабаш — завтра робота.

Гей загуляло товариство. Десь ні взялися кобзарі й інші музики та стали приґравати запорожцям до танцю.

Дудонить запоріжська земля під козацькими ногами, під підковами лискучими. Мають у повітрі вильоти кунтушів козацьких.

Танцює запороже!

—Давай меду, шинкарю! — Горілки наливай! — чути заклики тут і там. Ходять повні михайлики проміж козацтвом, випорожнюються — шинкарі не жалують напитків, бо знають, що похідний отаман Богданко все заплатить — тільки порожні бочки відкладають до рахунку.

Одні пють і танцюють, а другі обступили кобзарів і слухають. Співають козаки думи козацькі про неволю бісурменську та про козацьку славу, про козацькі походи, про Чорне Море.

Ось там співає сліпий, сивий уже кобзар про Байду-Вишневецького. Дзвенять струни козацької бандури, пливе хоч і старечий та могутній голос кобзаря про це, як то козак Байда в Царіграді на риночку пе мід, горілочку не день і не два й як турецький султан підмовляє його щоб вирікся віри християнської та приняв бісурменську. Султан за це дасть йому свою дочку за жінку та зробить його володарем усеї України. Та не дається намовити завзятий козарлюга:

— Твоя, царю, віра проклята! Твоя царівночка поганая! — відповідає він гордо.

Франції, Еспанії. Крім цего своє обурення для Калєса висказали католики Бразилії, Колюмбії, Перу, Полудневої Африки, Голяндії і Швайцарії. — Дивне, що й наші часописи мовчать про ті страшні переслідування католиків в Мехіку.

Большевики заборонили сповідати вмираючих.

Комісар справедливости в Москві видав розпорядження, яким заказує всякі релігійні практики у всіх шпиталях, так державних як і приватних. На підставі того розпорядку не вільно взивати священика до вмираючих, вони мусять вмирати без сповіди. Словом — рай.

Заборона резурекції наслідком виборів.

Польський епископ з Ломжі заборонив відправляти торжественно воскресну утренню (резурекцію) у тих парохіях своєї епархії, в котрих при виборах до сойму більша часть парохіян голосувала на радикалів, соціялістів та сельробів. В своїм посланню написав він так: „Згіршення, яке дали ті виборці (що голосували на лісти противні Богови й Церкві) та кривда, нанесена Божій Церкві, не могуть остати без задоситьвчинення Богови у тих парохіях, в котрих виказалося значне число таких виборців. Такі парохії не є гідні святкувати врочисто память Христового воскресення. Бо воскресення Христа є символом радости людей ізза сдвигнення із безбожности і гріховової закаменілости. Тимчасом ті, що голосували на соціялістів і подібних до них, добровільно поповнили злий вчинок і мимо престорог своїх пастирів не далися від него відвести. Тому розпоряджаю, щоби на знак смутку й жалоби в таких парохіях занехано відправи торжественної резурекції".

Вагон — каплиця.

Американці, що своєю практичністю приводять в подив весь світ, оказуються також практичними в релігійних справах. Вони завважали, що в неділі і свята много людей подорожує желізницею, а через те не можуть вислухати Служби Божої. Щоби тому зарадити, порадили собі так: Товариство для поширення кат. віри в Сполучених Державах постаралося зладити желізничий ваґон-каплицю. Цей ваґон буде від тепер долучений що неділі й свята до потягу. У нім буде відправлятися Служба Божа з проповідю. Усі подорожні будуть могли в той спосіб легко сповнити свій християнський обовязок, не перериваючи своєї подорожі. В короткім часі мають такі ваґони-каплиці повстати при всіх потягах.

М. Підгірянка.

ПІД ТВОЮ МИЛІСТЬ

Під Твою милість, Мати прибігаєм:
Най Твоя ласка хранить нас спасенна.
Змилуйся, змилуй над Вкраїнським краєм:
Єдина — чиста і благословенна!

Най наші ниви процвитуть щасливо;
Любов їх наша огріє огненна.
Благослови нам і сійбу і жниво:
Єдина — чиста і благословенна.

І хорони нас від думок трівожних;
Най віра в правду веде нас спасенна.
Від бід спаси нас, від пророків ложних:
Єдина — чиста і благословенна.

Розлютився цар та казав козака Байду схопити й ребром на гак зачепити.

І висить осьтак Байда на гаку „не день, не два, не одну нічку тай не годиночку". Аж підходить до нього джура його вірний із вороним конем його. І каже Байда джурі:

— Ой, джуро мій молодесенький,
Подай мені лучок тугесенький,
Подай мені тугий лучок,
І стрілочок цілий пучок.
Ой, бачу я три голубочки,
Хочу я вбити для царя дочки.

Джура подає козакові Байді лука й стріли. Байда натягає лука й стріляє.

„Ой, як стрілив, царя вцілив,
А царицю в потилицю,
Його дочку в головочку.
— Отож тобі, цару,
За Байдину кару..."

Співає кобзар, дзвенить бандура, а товариство слухає. Старі запорожці, що воювали разом із козаком Байдою, в походи ходили під його проводом на Чорне Море, на турецькі міста — згадують завзятого козака Байду Вишневецького:

— Славний був лицар — кажуть — завзятий козарлюга тай отаман добрий. Прославив та скріпив він нашу Січ матір.

— Колиб не погиб був так скоро, булаб Січ наша ще могутніша — каже другий. — Булоб воно так, булоб, колиб не зрада Томжі проклятого. Він то, щоб піддобритися султанові, вдав із собе прихильника Байдиного, заманив його в засідку тай захопив у свої руки враз із усією старшиною й чим дуж післав його султанові в подарунку — каже один запорожець.

А другий додає:

— Хотіли запорожці помститися за Байду та кинулися на Томжине військо, завдали йому доброго часу та не вдалося вже визволити з неволі славного козака Байди.

А в другому кінці співає інший кобзар про Самійла Кішку, як він хитрощами й себе й усіх бранців із неволі на ґалері визволив та ще й ґалеру на Запороже привіз.

Слухає товариство кобзарів. Ходить по майдані Гасан Баші й новий отаман похідний козак Богданко Ружинський з побратимом Покотилом, з кошовим Сокольським та з сотником Шахом. Ходять козацьким танцям приглядаються, козацьким думам прислухуються.

Аж нараз побратим Покотило спиняє князя Богданка тай каже:

— Слухай, слухай, Богданку, чи не про тебе оце співає кобзар?

— А йди, де про мене! Що про мене можуть співати кобзарі?

— Та слухай бо — каже Покотило.

А кобзар співав на бандурі приграваючи: (Д. б.)

Зі світа

Катастрофи — випадки

В Китаю згоріло місто Портунґ. Жертвою пожежі впало около 300 людий. — В Румунії ізза сварки з причини подїлу поля дійшло до правдивої війни між двома селами. Мимо поліції боротьба тревала довший час. Згинуло в ній 4 людий. — В Болгарії, в околиці Старої Загороди шаліла страшна буря. Вітер ніс вулицями зірвані дахівки, рини, будівельний матеріял. Буря зірвала кільканайцять дахів. — В Баварії коло Пансави дався відчути землетрус із підземними громами. В місті тряслися мури, а з вікон повилітали шиби. — В Сантяґо в Чілє наслідком землетрусу завалилося багато домів. Є много жертв у людях. — Також у північній Швеції замічено сильний землетрус, який тревав 12 хвилин. — В столиці Болгарії Софії в брамі торговельного банку вибухла підложена бомба. Наслідком вибуху в усіх дооколичних домах, між иншими в домі румунського посольства вилетіли всі шиби з вікон.

Селянський рай у Совітах

Почавши від березня ц. р. переводять большевики сильну акцію переселювання українських селян. До квітня ц. р. йшло переселення в першу чергу в надволжські околиці та на Урал, від квітня почали вже йти українські транспорти на Сибір та на Далекий Схід. Як подають харківські „Вісти", з 24-го м. м. кожного тижня проходять тільки через самий Харків біля 800 душ переселенців. Сірою нужденною масою кидають українські селяне рідну землю, на якій місця для них не стало. Покидають її в той мент, коли Жиди чорною хмарою налітають на найкращий наш чорнозем, переселенські транспорти минаються з транспортами нових поселенців, з валками рільничого приладдя, тракторів, пересиланих Москвою на спілку з Аґро-Джойнтом для нових кольоністів.

Німецько-американські договори

В Вашінґтоні підсекретар Сполучених Держав і німецький амбасадор підписали два німецько-американські договори, а саме: договір розємчий і договір співпомочі. Зміст тих договорів буде проголошений з хвилею затвердження їх через обі держави.

З недолі совітських робітників

„Радіо-телеґр. аґенція України" доносить під датою 23-го м. м. про жахливі умови життя робітників, що працюють в Третяківських рудокопах біля м. Сталіна. Справа стала настільки голосною серед робітництва, що не вдалося її вже затушувати, й „Ратау" виступило з алярмом. Як ствердила сталінська окружна проф. рада, робітники третяківської копальні ч. 9 справді „мешкають у землянках, кватири течуть, деякі хатини низче чоловічого росту". В хатах земляні долівки і в маленьких кімнатках живуть по 6—11 чол. Більшості цих нор загрожує крім того завалення.

Таку картину робітничого побуту в царстві большевиків подає сама їхня

аґенція. Щож доперва мається в дійсности?...

Ось як живеться українському робітникові на Вел. Україні. Вартаб це показати нашим робітникам на Зах. Українських Землях, не говорячи вже про англійських чи німецьких приклонників большевизму.

Нові арештовання

З Харкова доносять, що чрезвичайка (Д. П. У.) попала на слід оґанізації таємних протимосковських гуртків, що були розсіяні по цілій Харківщині. Це дало притоку до нових масових арештів.

Зокрема большевики вислали до Відня кількох своїх тайних аґентів, бо по інформаціям Москви, у Відні концентрується вся протибольшевицька робота на Вел. Україні.

Замахи на Українців

Недавно арештовано в Відні провідника мадярського комуністичного руху Белю Куна. Варшавські часописи, на основі телеґрам з Відня доносять, що серед віденських українських кругів велике враження викликав слідуючий факт: Між паперами, перехопленими в Белі Куна знайдено докази, що Третій Інтернаціонал приготовив ряд замахів на провідників української політичної еміґрації в Парижі, Празі та Варшаві. Три комуністи, арештовані з Куном, належать до української секції Третього Інтернаціоналу.

Переслідування й арешти

Московська преса повідомляє, що на Україні чекісти викрили нову опозиційну орґанізацію. Ця орґаніаація мала сильні розгалуження в Київщині, Харківщині та в инших околицях. У звязи з тим усунено 56 членів КП(б)У. В цілій Україні посипалися арештовання так, що в місцевих вязницях нема вже місця й арештованих вивозять до московських тюрем.

Масове затроєння

В одній фабриці залізних виробів у Дірен над Рейном пядесять робітників улягло затроєнню арсеном. Затроїлися вони споживаючи каву, яку запарювали кипятком зі спільного кітла. По спожиттю снідання 50 робітників у страшних судорогах упало на долівку. Відвезено їх до шпиталю, де стверджено, що всі вони затроєні арсеном. Слідство виявило, що до кипятку у фабричному кітлі якась злочинна рука всипала ту страшну отрую. Підозрівають, що злочин цей — це месть одного прогнаного з фабрики робітника.

Тайні наради

В Москві, в домівці ЧІК-а відбулася тайна нарада, в якій узяли участь Чічерін, Рудцутаґ, Мікоян, Ворошилов, Буденний, Сталін і афґаністанський король Аман Улляг, який перебуває в гостині в „червоних царів“.

З Румунії

Повідомляють із Льондону, що перебуваючий там румунський князь Карло є готов кождої хвилі вернути до Румунії. Хлопська партія, яка стоїть по його стороні, має приготовляти йому дорогу на румунський королівський престол.

Завішення оружя

Між військами японськими і китайськими, між якими прийшло до кріваних сутичок на пограничній полосі, за посередництвом американських конзулів настало завішення оружя. Японський уряд мимо того в загрожену полосу висилає морською дорогою значні воєнні сили.

ДОПИСИ

ОПАКА, повіт Дрогобич. (Хрестна дорога).

В нашім селі є понад 400 українських родин. Є в нас 2 церкви, читальня „Просвіти“, 4-клясова школа і 2 склепи — кооперативи. В 1925. р. за заохотою нашого Душпастиря о. Николая Беня приступили ми до будови Хрестної дороги. І Господь поблагословив наш труд, бо вже в осени на Воздвиження Чесного Хреста відбувся в нас перший відпуст. В літі 1926 зачали наші люди по двох, трьох і чотирох до спілки будувати дальші каплиці. Тоді й ми, робітники з тартаку фірми Арнавського, стали радитися між собою, щоби прилучитися до будови Хрестної дороги. В короткім часі, ми, опацькі робітники, а є нас у тартаку 40, врадили, щоби своїм трудом і коштом збудувати одну більшу каплицю, в якій можнаби помістито гріб Господа Н. І. Христа. Ми вирисували плян та вибрали будівельний комітет. І рішили ми нашу каплицю поставити коло опацької горішної церкви. І жваво пішла робота. Кождий товариш радо складав по 5 і 10 золотих кождого виплату так, що зібралося понад 600 золотих на матеріял. Дуже тішилося все Товариство, бачучи, як каплиця росте на очах і наче та зоря ясніє на всі підкарпатські гори. За місяць каплиця наша була вже під цинкованою бляхою.

Та одної ночі розгулявся воздушний гураґан, зірвав каплицю з фундаменту й перевернув горі кадовбом. Це був страшний удар для нас. Та ми не опустили рук. Кождий з нас зложив ще по 10 золотих і в один вільний від роботи в тартаці день[1] всі ми пішли до дорогої нашої каплиці. Мимо сильного вихру, який розкидав матеріял, підняли ми зруйнований кадовб каплиці та пе-

---

А. БЕЙ.

Мученицьке Мехіко

У місті Леоні трудилось в найбільшому укритті двох молодих, невсипущих священиків: о. Андрій Соля й о. Тринидад Ранґель. У квітні 1927 р., як звичайно під Великдень, побільшала їх праця: багато вірних просило св. Причастя та участи при найсв. Жертві. При так широкій діяльности не легко було зберегти повну обережність. О. Ранґель попадається в руки державних посіпак у часі подорожі до містечка Сан Франціско дель Рінкон й у тюрму в Леоні. Заразом попадають тайні аґенти на слід о. Соля. Пізнають його на основі світлини, що, як він у священичому одязі причащав малу дівчинку. Його арештують ураз із юнаком Леонардом Перецом, що саме в нього причащався й ведуть теж у тюрму. По нібито судовій розправі, що в часі її о. Соля говорив тільки: „Одинокою моєю провиною це, що я сповняв священичі обовязки,“ — вивели трьох вязнів на розстріл.

Була злива й сильний вихор. Три вязні йшли серед сильного відділу війська з байонетами на крісах на місце страчення. Та хоч ревів вихор і брязчало оружя, чути було з поміж вояків три юні голоси, що весело співали тимн:

„Cantate Domino canticum novum“. (Співайте Господу пісню нову).“

А як уже станули перед дулами крісів, обзивається о. Соля до товаришів:

— Відваги, брати! Терпіння тріває тільки хвилину, а хвала вічня!

О. Ранґель і Перец упали на місці. О. Соля мучився довго у крови власній лежачи та повторяв зі стоном:

—О, мій Ісусе милосердя, бо для Тебе вмираю!

У містечку Тототлян попадається в руки карної експедиції сотрудник парохії о. Сабас Ревс. У нього питають, де скривається парох, та він відмовляє всяких зізнань. На приказ ґенерала, що проводив карній експедиції, вішають його вояки на одному зі стовпів церковного притвору, так щоб не міг ногами доторкатися землі. Мучать його так три дни. Не дають ні їсти ні пити. Ранять його шаблями та байонетами, огнем ноги припікають. Коли по всіх цих муках він усе держиться твердо, тонять його вкінці на цвинтар і там над викопаним гробом стрілами відбирають йому життя.

Та годі нам переходити від місця до місця й вищукувати скрізь ці повні Божі колоси, жорстоко зжаті безбожністю тирана — вистане почути, що про всі ці жертви гонення всему світові говорить Святіший Отець Пій XI. Святіший Отець, хоч не минув ніодної нагоди, щоб заступитися за мученою мексиканською Церквою, 18 падолиста 1926 р. і вскорі потім 20 грудня цегож року в енцикліці та в консисторіяльній альокуції, серцем зболілим, та дріжучим із обурення, напятнував безчесні злочинни президента Калеса й його правительства. Коротко змальовує Святіший Отець всю історію протирелігійних законів і чому католики виступають проти них. Дальше описує насильства гонителів. „О, як велично — говорить Св. Отець — із якою гідністю заховуються серед цих терпінь і нещасть католики цего благородного народу, епископи й священики, черці й світські, багаті й убогі, жінки й чоговіки, дорослі й молодь, ба навіть хлопці ще й дівчата, що ледво вийшли з дитячих років. Усі вони від багато місяців представляють такий вид, що його не можуть не подивляти не тільки всі добре думаючі люде, але й самі навіть Божі ангели. Бо не ва-

ренесли на новий фундамент, де направлено всі ушкодження й викінчено каплицю. Дня 5. листопада, досвіта, ціле село рушило до діла і спільними силами перенесли ми каплицю на сам верх гори, на давне місце. І за місяць була вона вже в друге під дахом. Тепер прикріпили ми сильно поодинокі части каплиці залізнити гаками й листвами до фундаменту. І каплиця наша стоїть до нині й не ворухнеться навіть серед найсильнійшого вітру. Протягом 1927 року викінчено каплицю, а вже на Успення Пр. Д. Марії тогож року відбулося торжественне її посвячення. Нині наша каплиця двигнена твердими робітничими руками і з робітничих невеликих заробітків пишається красою на всі дооколичні гори.

Члени Товариства будівельного:

Іван Коник син Микити, І. Мойшевич, Григорій Паньчак, І. Лінів, Андрей Мойшевич, Петро Дуб, І. Кобетяк Дмитра, Михайло Якуц, І. Коник Гриня, Тимко Максимяк, Петро Шишко, Теодор Мартиняк, Гр. Кіїв, Андрей Дуб, І. Кобетяк Василя, Стеф. Ільницький, Мих. Сеньків, Гр. Коник. Никл. Коник, Петро Лінів, Стеф. Шемеляк, Ярослав Дурнота, Дм. Шкіль, Дм. Дурнота, Ст. Панчак, Петро Кундич, М. Ільницький, Петро Кропивницький, Ілько Юзьків.

Члени котрі возили матеріял без жадного винагородження: Кость Кіїв, Василь Мойшевич Івана, Михайло Кобетяк Івана, Стефан Якуц, Стефан Юзьків.

Товариство складає найсердечійшу подяку Найсвятійшому Серцю Ісусовому Пр. Д. Марії і Св. Иосифови і всім Святим за опіку, що в часі збірки і будови Каплиці ніхто не терпів ні голоду ані холоду задля каплиці. Най світ знає, як сила Вишнього ділає.

Член Григорій Паньчак, Заріцький.

Відповідь Редакції

П. Степан Т. Господар у К-чах. Запитуєте, чи є яка рада на це, щоби зі села позбутися коршми. Жалуєтеся, „що в нашій коршмі пропадає гірка хлопська праця, що молодіж розпиваеться, що навіть малих дітий коршма псує. Несовісний жид потайки видурює від дітий крадені яйця і збіже та намовляє до крадіжи“.

Відповідаємо: Звісна всім річ, що коршма приносить у селі лиш шкоду. Та Богу дякувати, є рада на це, щоби викорінити з наших сіл ту страшну язву.

Польський соймовий закон із 1922 року вирішення справи, чи в поодиноких громадах мають бути коршми, чи ні, віддає самим громадам. Громадяне вирішують цю справу загальним голосуванням (плєбісцитом).

Хто може жадати такого голосування? 1. Громадська Рада на внесення одного із своїх членів може ухвалити постанову, що в даній громаді не треба коршми, та, що в цій справі заряджує голосовання (т. зв. плебісцит). 2. Так само можуть зажадати плебісциту самі громадяне; до того треба зібрати підписи одної десятої частини всіх громадян і громадянок, що мають право голосу до сойму, і вручити відповідну заяву з підписами війтови, який тоді обовязаний зарядити плебісцит.

Як відбувається плєбісцит? Плєбісцит відбувається таким самим способом, як голосування до сойму, або через зібрання більшости громадян-(ок) у громадськім уряді, чи під голим небом, де вони через піднесення рук заявляють, чи хочуть коршми, чи ні.

Таке голосування може відбутися найскорше в чотири тижні після ухвали Громадської Ради чи внесеної заяви з підписами. Два тижні перед плебісцитом війт мусить оголосити його реченець прилюдно, отже оповістками на видних місцях або вибубнюванням. В оповістках мусить бути поданий час і місце голосування. Воно може відбуватися тільки в неділю або свято.

При голосуванню рішає звичайна більшість голосів тих, що голосували. Добре ще повідомити Староство перед голосуванням. щоби випадково місцева поліція не робила труднощів.

Що робити після голосування? Повідомити Староство і Скарбову Палату про хід справи та про вислід голосування.

Коли коршмар має забратися? Коршмар звичайно буде робити заходи, щоб уневажнити плєбісцит, тому треба держатися поданих тут вказівок, щоби коршмар неміг знайти зачіпки. — Скарбова Палата звичайно дає коршмареві 3—6 місяців часу на випродажу тої горілки, що її ще має, а після того реченця йому вже не вільно шинкувати. Звичайно замкнення коршми наступає з Новим Роком.

Коли коршмар намагається обходити закон так, що отвирає ніби ресталрацію і продає тільки 2 і пів процентове пиво, то громадяне повинні пильнувати, щоби він потайки не продавав також горілки.

В той спосіб уже много свідомійших сіл, як ось прм. село Труханів у Скільському повіті, викорінили в себе того жидівського павука, що висисав усі соки села.

Тому щиро радимо Громадянам як Вашого, так і всіх иньших сіл, котрим ця жидівська болячка долягає — зробити ужиток зі згаданого соймового закона й загальним голосованням позбутися коршми зі села.

гувалися ці Христові слуги наразитися на всякі кривди, на прогнання й кайдани, на обиди страшніші від самої смерти, на жертву вкінці власного життя, щоб тільки зберегти честь Бога й свободу совісти, щоб тільки могти жити згідно з вірою й не датися відірвати від католицької апостольської Церкви, від Христового Заступника та від слухняности його приказам. Священики, коли було потрібно, зі спокоєм на лиці й відвагою в серці йшли в тюрму й на смерть. Чоловіків, жінок, юнаків змушували карами, вкидали в тюрми, передержували по вонючих ямах, вели їх вулицями, а юрба вояків знущалися над ними. А навіть багато з цих юнаків, чого не можемо згадати без сліз, із вервицею в руці та з окликом у честь Христа Царя на устах, із радістю йшло на смерть. А католицькі дівчата по тюрмах мусіли терпіти найсоромніші зневаги, що їх їм завдавали кати, щоб застрашити інших.

Так жаліється перед усім світом Отець християнства й додає іще, що говорить це все на основі найдокладніших і безоглядно певних вістей. Тай заявляє, що не все він говорить. Ще багато міг би він оповісти таких лихих вчинків мехіканської влади, що противляться всім законам як людським так і Божим.

І справді, колиб далося зібрати в одну картину все те, що за цих два роки витерпіло геройське Мехіко, то скажемо словами Тараса Шевченка, цею картиною можнаб саме пекло перелякати. Декуди довершувалися масові різні побожного населення, що йшло на процу до чудотворних місць. Із інших місцевостей доносять про страчення кільканацять священиків нараз над одною спільною могилою. Багато є звідомлень про знущання державних катюг над малолітними дітьми, чи то за відважнеісповідання Христового царства, чи за розношення католицьких писем і летючок, чи навіть за ношення відзнаки евхаристійної круціяти. Не дасться ще, як то ми вже згадували в горі, подати вповні докладних цифр, та нема хіба сумніву, що число вбитих тільки зза віри й за віру перевисшає вже кількасот, а може й доходить до значно більших чисел. А певність цих мучеництв не дасться заперечити, бо крім багатьох свідоцтв, маємо з багато цих сумних і страшних подій численні світлини, що представляють саму екзекуцію або вбиті, скровавлені нещасні жертви. Є такі світлини з місцевостей: Парас, Лєон, Замора, Пуебля, Тлялпам, Ґвадаляхара, Салямaнка, Коліма й т. д. А очевидно куди більше було случаїв, що їх не вдалось схопити на світлину.

Щоб однак бодай на одному примірі показати з усіми подробицями, як поводиться сектярське Калєсове правительство з католиками нещасної країни, представимо тут зівсім докладно злочин довершений на молодому священикові Ісусового Товариства в самій столиці, себто в місті Мехіко. Злочин, що над усі потряс серцями вірних усеї Церкви.

А що вже сьогодні є певні дані, що за причиною замученого свойого Слуги о. Михайла Про, зачинає Бог уділяти цим, що просять, незвичайних ласк, хай цей короткий опис його життя й мученицької смерти буде заразом почестю, відданою людині, що може вскорі стане на наших вівтарях як справжній Христовий воїн.

(Дальше буде.)

Важне для господарів.

Повільний перехід до зеленої паші.

Худобі дуже шкодить нагла переміна одної паші на другу — н. пр. соломи, сіна на траву чи зелену пашу. Жолудок худоби мусить поволі при икати до кождого роду паші. На весні майже кожна штука мусить перехоруватися від наглої зміни зі сухої на зелену пашу чи пасовиско. Худоба дістає сильне розвільнення на кілька тижнів і в тому часі скоро нидіє та тратить богато на вазі.

Добрі господарі, які дбають за свою худобу, не допускають до цего, щоби цей перехід зі сухої на зенену пашу був наглий, але повільний. Це тому, що тратиться багато паші, худоба тратить на вазі і дає менше молока. По якімсь часі справді приходить худоба назад до себе, поправляється та вигладжується, але це, що ми стратили на худобі через власну необережність і недогляд, вже не вернеться. Ця паша — котру можна було використати на прибуток в молоці або як приріст в ялівнику пропала зовсім безслідно.—Тому кождий господар повинен памятати завсігди, що кожду нову пашу треба розпочинати давати худобі в малій кількости, а щойно поволи можна з дня на день побільшувати, так, щоби жолудок звикав до нової паші та витворював відповідні соки, які зможуть прийняту пашу легко стравити. Рівнож мусить кождий господар памятати й на це, що не можна яку небудь пашу нагло здержати, але в подібний спосіб постепенно її чим раз більше зменшати.

На цих наглих перемінах найбільше терпить молодник а головно телята. Вони таку переміну дуже тяжко перехоровують і тому в нас телята завсігди так мізерно виглядають. Перехід з молока до сіна і вівса, або зі сіна на траву чи зелену пашу повинен бути завсігди лише незначний. Тоді теля не буде перепадатися, не буде хорувати, а противно буде здорове та добре рости. Подібно і коням,— які не дістають довший час якоїсь паші пр. конюшини, вівса, ячменю тощо, не можна відразу дати богато конюшини, вівса — лише також зачинати малими порціями й їх з дня на день збільшувати. Ми знаємо—що коні мають о много делікатніщі жолудки й кишки і через це у них так часто трапляються кольки й другі жолудкові забурення. Тому при кормленню коней треба ще більшу увагу звертати на постепенний — не наглий перехід з одної паші на другу.

Якжеж зробити це на весні, щоби худоба на пасовиську або зеленій паші не перепадалася? Першого дня — як виганяємо худобу на пасовисько, даємо в стайні сухої паші, щоби вона наїлася, а опісля пізно в день, або навіть ще ліпше пополудни виганяємо її на 1 годину пастися. На другий день так само задаємо її суху пашу та виганяємо на 2 годині на пасовиско, на 3 день на 3 години — і так через тиждень — ми можемо вже гнати худобу й на цілий день. В цей спосіб як будемо поступати — то наша худоба ніколи не буде перепадатися.

Як що не маємо пасовиська — то тоді повинні постаратися о зелену пашу для худоби й годувати худобу в стайні. На зелену пашу косимо конюшину, люцерну, сараделю, всілякі мішанки, гірчицю тощо. Щоби худоба не дістала розвільнення, не сміємо зараз першого дня дати відразу богато зеленої паші і нею замінити цілком дотеперішну пашу суху. Зелену пашу ми можемо дуже легко мішати зі соломою, чи сіном. І то першого дня зачинаємо з маленькою кількістю зеленої паші — та перемішаємо добре з більшою кількістю соломи. На другий день вже можемо подвоїти ту кількість і так дальше кождого дня постепенно збільшувати зелену пашу а зменшувати суху й через тиждень два перейти зовсім на зелену пашу. При годуванню зеленою пашею можна такі паші, як люцерна, конюшина, сераделя чи мішанка, —щоби їх худоба добре використала, перемішати зі соломою. Зелену пашу зі сухою можна перемішувати в довільних кількостях.

Загально треба памятати, що чим більше якась паша ріжниться від другої паші, якою зачинається годувати худобу, тим осторожнійше треба поступати при переході з одної паші до другої, щоби не зашкодити худобі і через те не пенести більших втрат.

Майстри шпіонської штуки

(о. С. К.) Анґлійський ґенерал Баден-Повел в своїй книжці п. з.: **„Мої пригоди як шпіона“** пише, що чоловік, який рішається йти до неприятеля, аби підглянути його тайни, мусить бути не тільки відважний, інтеліґентний та спритний, але повинен бути й добрим актором. Якщо не зуміє перебражатися та грати щораз то інші ролі, великих тайн не здобуде. Майстрами тут є шпіони японські і для їх помислів згаданий ґенерал не знаходить похвал. А вжеж своїм спритом найкрасше пописалися Японці 1905 року і можна сказати, що від російсько-японської війни змінилися методи шпіонажі. В передодень війни вся Росія була засипана японськими аґентами; вони воскресли і на царськім дворі, де від ґенералів і великих князів здобували премногоцінні відомости. Одного з них приловлено 1904 р. в Петрограді. Свою ревність посунув він так далеко, що приняв православє й мав женитися з російською аристократкою що в її сальонах бували царські достойники.

У світовій війні були архимайстрами в шпіонажі Росіяни. По звідомленням німецького ґенерального штабу, терен Східних Прус був ліпше знаний російському штабови, ніж німецькому. Коли російські війська війшли до Прус, в одного з тамошних дідичів станув кватирою російський капітан, котрий ранше два роки служив у нього паробком до коний і слідив терен будучої війни. Росіяни мали перед сто літами найбільшу славу на полі шпіонажі. Імено російський полковник Фіґнер, мав незвичайний дар змінювати свій вигляд і уподібнюватися до інших. В часі війни за Москву вдалося йому ухарактеризуватися за одного з адютантів Наполеона і привезти такий розказ, яким втягнув у засідку цілу бриґаду французьких військ.

З російським Фіґнером ривалізувати може Бур Авраам Абсальон, що говорив знаменито анґлійською мовою. Він убрався в мундур анґлійського капітана і не тільки збирав потрібні відомости для Бурів, ба навіть сповняв якийсь час відповідальне становище в ворожому таборі.

Дуже справно провадили Серби шпіонажу перед вибухом світової війни. Їх спеціяльністю було перебиратися за монахів і монахині. В липни й серпни 1914 р. здемасковано в Монахії, Відни і Берліні кілька монахинь, котрі, як виказало слідство, були мужчинами. Того самого способу хопилися Французи в часі пруської війни 1870 р. Поміж німецькими санітарями було чимало висших французьких військових, котрі стежили Німців і пересилали до своєї команди відомости.

Світова війна виказала, що до шпіонажі надаються значно ліпше жінки ніж мужчини; тому шпіонська служба складалася переважно з жінок.

Порох смерти

(о. С. К.) Недавно говорив в Берліні професор хемії Mehrer про хемічну війну будучности. Техніка примінювання отруйних ґазів поробила в останних літах небувалі поступи. Ґази, уживані в світовій війні, узнано недостаточними й військова хемія працювала невпинно над винайденням іще страшнійших ґазів. Тепер винайдено т. зв. „порох смерти“, який має бути примінений в будучій війні. Ґаз сей розпорошений з літаків, буде уноситися в повітрі, як мрака, осідаючи звільна на всіх предметах. Проти сеї мраки, яка буде звуглювати одяг і втискатися через пори до людського тіла, не буде хоронити ніяка ґазова маска. Бодай доси не винайшли ніякого оборонного засобу проти сього страшного ґазу.

Нові книжки.

Вийшла друком гарна книжка: Меріям, ЧОРНИЙ СНІГ, Нариси, Бібліотека „Логос“ — 8. Прага-Львів РБ. 1928.

Зміст: Чорний сніг. Дитина. Світ Романа Тронського. Цвіти. Пять листів. Непевність. Ґенерал барон Гатаяма. Сон. Свист. В сутінь століть: На розмові. Смерть Куна з Кунсвальду.

Ціна: 2 зол. 50 сот. ураз із почтою. Замовляти по адресі: Марійське Т-во Молоді, Львів, Сикстуська 39 А.

Тогож Автора поезії: „Вечірні смутки“ вичерпані.

НОВИНКИ

Звідки взялася таємна курява? Таємній куряві, яка недавно покрила брунатною верствою всю Румунію, Буковину, Східну Галичину та Закарпаття, польські „вчені" приписали якесь вульканічне походження. По точних розслідах виявилося, що курява ця не має нічого спільного з ніяким вульканом, та що склад її зовсім подібний зі складом звичайної куряви на дорозі. Український професор д-р Раковський вияснює, що куряву цю зірвала шалена буря з околиць середущої України та вітри принесли її до нас. Це вияснення тим більше праздоподібне, що на Україні в цьому часі шалів страшний ґураґан.

Обманець директором. В польській ґімназії в Ходорові посаду директора занимав від пару літ Вальдемар Бабініч. Та недавно виявилося, що Бабініч — це звичайний обманець. В дійсности називається він Лев Вайнман та немав ніяких кваліфікацій на директора і то ще ґімназії. Виявилося, що Бабініч-Вайнман за час свойого директорства допустився на школу ґімназії ріжних зловживань у сумі 12 тисяч золотих, за що буде відповідати перед судом.

Велика пожежа. В Олешицях коло Любачева вибухла в ночі пожежа в коморі Гірша Шілєра. Ізза сильного вітру вогонь перекинувся на сусідні обійстя, так, що в короткім часі стануло в огні 17 господарств, котрі згоріли до тла. Причина вогня незвісна.

Світовий волоцюга. В Соснівци арештувала поліція бувшого польського студента Казимира Лучака, який походить зі Львова. Лучак без сотика при души відбував ровером подорож кругом цілого світа. В часі тої подорожі поповнив ріжні обманства та пускав фальшиві векслі.

„Вульканічна курява". З Праги повідомляють, що на Закарпаттю впав брунатний вульканічний (?) порох верствою на 2 міліметри. Є це такий самий порох, який упав у східній Галичині.

Страшна смерть. В Польщі коло Могильна залізничий урядник Возняк попав під переїжджаючу льокомотиву і згинув на місці. Колеса льокомотиви відтяли йому голову, руки й ноги, які порозкидали по шляху.

В горіючім самоході. В дорозі з Варшави ізза ушкодження колеса вивернувся самохід. Наслідком цего наступив вибух бензини й щільно замкнений самохід ураз із їдучими подорожними став горіти. Ідучі другим самоходом люди вратували нещасні жертви випадку від страшної смерти в огні. З горіючого авта добули з трудом Мечислава Сороку, директора державної зброївні, його жінку, інженіра Добровольського та шофера. Всіх четверо в тяжкому стані відвезено до шпиталя.

Новий тріюмф американського летунства. Американські летуни Ввількінс і Нілзен, що перед кількома днями висіли на Шпіцберґу, перелетіли, як виявляється, понад північним бігуном. Це третий із черги лет над бігуном. Перший перелетів Бирд 10. травня 1926, а кілька днів опісля Норвежець Амундзен. Американські летуни вилетіли перед 6 днями з рога Баро, що лежить на північному кінці Аляски й по 22 годинному леті, спустилися перед 5 днями на північному Шпіцберґу й щойно по кількаденній шуканині попали на оселю норвежських кольоністів.

Національність радянської армії. Під національним оглядом у радянській армії, хоч вона построєна на інтернаціональних основах, мають перевагу Москалі й Жиди. У цілому Радянському Союзі є 52.9 відсотків Москалів, а в армії є їх 64.8 відсотків, Жидів в цілій державі є всего 1.8 відсотків, а в армії 2.1 відсотків. Українців в СРСР нараховують 21.2 відс., а в армії тільки 17.4 відсотків. Білорусів 4.2 відсотків. (З німецької преси).

Веселий куток

В штанах чи без штанів.

Большевицький міністер Калінін є сином московського селянина. От і до него прийшло двох господарів з його села. Один з них говорив, а другий мовчав, — ані слова не вицідив. Калінин запитав: Як вам поводиться на селі? — Зле, Михайле Івановичу.

— Що, може неврожай?

— Богу дякувати, на врожай нема що нарікати.

— Може податкі великі?

— Великі, бо великі, але до того можна привикнути.

— Може поліція вам докучає?

— Ні, з поліцією завжди однаково, як давнїще, так і тепер; дати поліцаєви фляшку горівки, то договоришся з ним як з рідним братом.

— Ну, то чогож нарікаєте, що вам зле поводиться?

— Не маємо, Михайле Івановичу штанів; як жінка іде на ріку одні штани випрати, то треба дома сидіти, як пес на ланцюху, бо нема других штанів, щоб вбратися.

Калінін задумався, а по хвилі сказав: Е, не маєте що нарікати, бо є краї, де мужики не мають й одної пари штанів і ходять голі.

— Господоньку, а деж то таке є?

— Таж у Африці всі мурини ходять без штанів.

— Там певно комуна панує вже з яких 15 літ!

Збіжа.

Пшениця двірська 52·25—53·25, пшениця селянська 50·50—51·50, жито галицьке 20 25—41·25, ячмінь галицький броварня2ий 41·50—42·50, ячмінь на мливо 38·00—49 00, ячмінь пастівний 33·00—34 00, овес галицький 36·25—37·25, кукурудза румунська 39·00—39·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 50·00—60·00, фасоля колірова 43·00—46·50, фасоля краса 55·00—60·60, горох пів-Вікторія 55·00—60·00, горох пільний 40·00—50·—, бобик 34·50—35·00, мішанка пастівна в зерні 0·00—0·00, вика 28·25—32·75, сіно солодке краєве прасоване 7·50—8·50, солома прасована 4·25—4·75, гречка 47·00—48·00, льон 68·00—71·00, лубін синій 23·75—24·75, ріпак озимий 68·00—70·00, мука пшенична 40% 87·00—88·00, мука пшенична 50% 78·00—79·90, мука житна 65% 61·00—62·00, ґрисік кукурудзяний 57·50—58·50, мука кукурудзянаи 43·00—44·00, отруби житні 28·35—28·75, отруби пшеничні 28·75—29·25, крупи гречані 82·25—84·25, пшоно 78·50—85·50, крупи ячмінні 60·25—61·25, пенцак 58·50—59·50, просо краєве 42·00—44·00, макухи льняні 47·00—48·00, конюшина краєва 220·00—250·00, мак синій 90·00—110·00, мак сивий 75·00—90·00.

Пізнав їх!

Цар Абдула із Афґану,
Щоб не тратить марно літ,
Забрав жіночку кохану
Тай разом поїхав в світ.

„В світ поїду, світ огляну,
Придивлюся всьому там
І як верну до Афґану,
Досвід вітчині віддам!"

Так подумав цар Абдула
Й по Европі скрізь гостить,
Щира скрізь гостина була,
Їсти й пить було досить.

Ще й дарунками дарують,
Цар ордери дає в дар
Й сам науку неодную
В дарі враз вивозить цар.

Вже обїхав всю Европу:
„Ще загляну там тепер,
Де крови лили потопу —
У тоту СРСР."

А червоні царі раді,
Скрили всю червону їдь:
„Приймемо тебе в параді,
Царю Абдуло, прийдь!"

Вїхав цар уже в їх межі —
Голодранців скрили вмить,
У святочній всі одежі,
„Слава!" Риков сам ричить.

Аж Абдула жінка мила,
Господиня господинь,
З криком руки заломила:
„Десь нема двох наших скринь!

„Вкрали, вкрали наші скрині
На границі вже таки!
Таки нині у гостині —
Ото раз більшовики!"

Так кричала, бо не знала,
Що законом вже там є,
Що там правилом вже стало:
„Що твоє, то і моє!"

Та спокійно цар Абдула
Пише в записнику так:
„Я вже гарно все оглянув,
Тут держава злодіяк!

„Вже пізнав я їх культуру,
Їх культуру та їх лад,
Їх більшовицьку натуру —
Можу їхати назад!

Тото Долото.

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький З друкарні Вид. Сп. „Діло". Львів Ринок 10.